

Kommentar

Debattinnlegg på inntil 800 ord sendes inn via www.manusnett.no

Den gode A-legen og den dårlige E-legen

Universitetet i Oslo vurderer å gjeninnføre karakterer på medisinstudiet. Økt arbeidskonkurranse og bedre tilbakemelding til studentene er hovedargumentene. Men forteller karakterene hvor gode leger vi er? Er bokstaver god tilbakemelding?

Da Universitetet i Oslo endret sitt medisinstudium i 1996, valgte Det medisinske fakultet å innføre bestått/ikke bestått som eksamensvurdering (1). I Tromsø og Trondheim har en slik ordning vært i bruk helt siden fulltids medisinstudium ble innført i disse byene. I 2001 vedtok Stortinget kvalitetsreformen for høyere utdanning. Med denne reformen ble det bestemt at det norske karaktersystemet skulle samsvare med det europeiske fellessystemet for karakterer. I stedet for å gi tallkarakterer, skulle man nå bruke bokstavkarakterer fra A til E. Karakteren F ville bety stryk. Hensikten med et slikt karaktersamarbeid i Europa, var at man lettere kunne sammenlikne studenter og kandidater fra ulike land. Det medisinske fakultet i Bergen, som var det eneste norske legestudiet med karakterer, gikk dermed over til å bruke bokstavkarakterer. Nå har fakultetsledelsen i Oslo tatt opp spørsmålet om å gjeninnføre graderte karakterer på sitt medisinstudium. Debatten ble innledet med et åpent karakterseminar i Oslo i april, der både studenter og ansatte var invitert. I Trondheim ble karakterspørsmålet tatt opp i 2003, men saken ble lagt til side etter at studentene gav uttrykk for sterk karaktermotstand.

Tilhengerne av graderte karakterer peker på at vi i fremtiden vil se en økt konkurranse om legejobbene. Det utdannes flere norske leger enn noen gang tidligere. Med nye regler fra EU og EØS vil vi i større grad kunne oppleve flyt av arbeidskraft over landegrensene, og jobbtilbudet for nyutdannede leger kan bli trangere. Vil kandidatene med karakterer på vitnemålet bli prioritert først ved ansettelse i legestilling eller

forskningsarbeid? Med det nye karakter-systemet skal det være lett å sammenlikne jobbsøkere fra ulike europeiske land. Hvis man ønsker seg til utlandet for å søke arbeid eller studietutveksling, kan det hende man i fremtiden må vise frem karakterene sine, tror karaktertilhengerne.

Kan karakterer fortelle hvor gode legene er?

Å være lege er mye mer enn å ha fagkunnskap. En lege må kunne kommunisere med syke mennesker. En lege må ha evne til empati. For å kunne bli en god lege må man tilegne seg et sett holdninger. Slike egenskaper testes i langt mindre grad på studentenes eksamener. Dersom karakterer skal brukes for å sammenlikne nyutdannede leger, bør karakterene gjenspeile kandidatens totale evne til å være lege. Det kan ikke være noen enkel oppgave å sette en bokstav som også skal fortelle om studentenes personlige egenskaper. Mange studenter er redd for at karakterer kan føre til en mer fiendtlig holdning mellom studentene. Hvis karakterene i fremtiden får en langt større betydning for arbeid og karriere, vil karakterpresset kunne bety økt konkurranseinstinkt studentene imellom. Studenter ved juridiske fakulteter sliter med et svært konkurransefiksert studiemiljø nettopp på grunn av høy karakterfokusering (2).

Medisinstudiene i Trondheim og Oslo er basert på gruppearbeid med problembasert læring (PBL), og denne studiemodellen kan lide mye hvis studentsamarbeidet svekkes. Karaktermotstanderne frykter også at karakterene vil gi økt press for å lese pensum mer overfladisk. Studentene vil bruke mindre tid på å fordype seg etter egne interesser. En slik situasjon vil være skadelig for PBL-studier, der studentene stimuleres til å lese etter læringsmål, motivasjon og interesse.

På karakterseminaret i Oslo i april kom det tydelig frem at medisinstudentene i Oslo får altfor dårlig tilbakemelding på sine prestasjoner og kunnskapsnivå. Ved reformen

i 1996 skulle det innføres individuelle studentsamtaler mellom studentene og lærerne, men denne ordningen har aldri fungert. Oslo-studentene som består eksamen, får ikke noen ytterligere tilbakemelding på hvor god eksamensbesvarelsen er (3). Fakultetet har dermed problemer med å gi ekstra oppfølging til studentene som bare så vidt består eksamen. Flere mener derfor at man bør gjeninnføre karakterer for å gi studentene god og systematisk tilbakemelding.

Er bokstavkarakterer god tilbakemelding?

God tilbakemelding innebærer mye mer enn å få en bokstav som et resultat på eksamensbesvarelser. Både Oslo96-reformen og kvalitetsreformen peker på behovet for at studentene skal få personlig tilbakemelding gjennom direkte kontakt med veiledere. Å innføre karakterer som en erstatning for et system med studentsamtaler som ikke har fungert, er en for passiv måte å løse dette problemet på. Det medisinske fakultet i Oslo planlegger å avgjøre spørsmålet om karakterer i løpet av høsten. Kanskje vil alle norske legestudenter i fremtiden bli uteksaminert med karakterer.

Hva slags lege er du? Kanskje vil du selv definere deg som en B-lege? Kollegaen din på nabokontoret er nok ikke like flink. Sannsynligvis bare en D-lege. Settes karakterene på riktig grunnlag? Har vi lyst på en legestand som standardiseres ved hjelp av fem ulike bokstaver?

Torstein Schrøder Hansen
torstein@medisinstudent.com
Mørlanda 5
7019 Trondheim

Litteratur

1. Jensen P, Roald B. Å stå eller å stryke. Tidsskr Nor Lægeforen 1999; 119: 643.
2. Linderud E. Jus-presset – ingen myte. Universitas 22.3.2000.
3. Husom N. Legetittelen er bare en turnstjeneste unna. Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 1926.